

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 30 K. Letno 360 K.
Inozemstvo:
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Oglasi: enostolpna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Obvezni izvod,
poštne proste.

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.

Uredništvo:
1/I. Telefon 360.
Telefon 44.
ne vračajo.
priložiti znamko
govor.

Atentat na ministra Draškovića.

TRUPLO PREPELJEJO V BEOGRAD. — OGORČENJE NAD ATENTATOM.

Beograd, 21. julija. Danes med 18. in 19. uro zvečer je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je sklenilo, da se prepelje truplo bivšega ministra Draškovića na državne stroške in z vojaškim častmi v prestolnico. Truplo prepeljejo že jutri v Beograd. Minister dr. Kukovec in štirje demokrati poslanci so odpotovali v Zagreb, da spremijo truplo v Beograd. Pogreb bo v soboto. Poleg zastopnikov oblasti se udeležijo pogreba tudi zastopniki tujih držav.

Zagreb, 22. julija. Danes zvečer je bilo skozi Zagreb prepeljano truplo bivšega ministra Milorada Draškovića. Peron na kolodvoru kakor tudi ves ogromni prostor pred kolodvorom je bil poln občinstva, katerega je bilo na tisoče. Ves kolodvor je bil zavrt v črno in na oknih so gorele sveče. Na peronu je bila postavljena vojaška godba in ena stotnija vojašiva. Vlak so pričakovali zastopniki civilnih oblasti, poverjeniki vlade, zastopnik komandanta armije, komandant divizije s celim častniškim korom, zastopniki cerkvenih oblasti, akademsko pevsko društvo »Balkan« in celokupna akademska omladina. Točno ob 19.20 je ob zvokih godbe, ki je svirala žalostinko, počasi privozil vlak na postajo. Voz z blagopokojnikom je bil ovit v črno odejo, na vratih je bil pribit velik križ, ovit z državno trobojnico. Neposredno za tem vozom je bil voz, v katerem se je peljala žalujoca rodbina. Ko je ustavil vlak na kolodvoru, je pristopilo duhovništvo, ki je odmolilo pogrebne molitve in odpelo žalostinko. Nato je zapelo pevsko društvo »Balkan« nekaj žalostink, nakar je v imenu pokrajinske vlade spregovoril par besedi poverjenik za prosveto in vere dr. Tugomir Alaupovič, za njim pa v imenu mesta župan mesta Zagreba Heinzl. Nato je povzel besedo minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec in je slavil pokojnika kot vzornega domoljuba in državnika. Opozarjal je na nevarnost komunizma in poudarjal zasluge pokojnega ministra za boj proti temu velikemu sovražniku ujedinega domovine. Poudarjal je, da so se pokojnikovi tovariši v vladi z njegovim bojem proti komunizmu popolnoma strinjali in da so z njim solidarni. Tudi v bodoče se bodo ravnali tako odločno borili proti temu opasnemu sovražniku. Minister je pozivljaval občinstvo, naj sodeluje pri pobijanju te velike nevarnosti, ki ogroža nas vse. Opozarjal je tudi liste, naj pazijo na svojo pisavo in jih opozarjal na posledice, ki utegnejo nastati iz pisave listov.

Občinstvo je govor ministra dr. Kukovca poslušalo z globokim ginenjem in ga je večkrat prekinilo s slava-klici pokojniku. Izpregovoril je tudi g. Milan Krešič kot predsednik krajnega odbora demokratske stranke, ki je na krsto položil velik lovorjev venec. Lep venec je darovala tudi zagrebška pokrajinska vlada ter kraljevi namestnik Juraj Demetrovič. Govoril so na občinstvo napravili globok vtis in marsikatero oko se je solzilo. — Po cerkvenih obredih so zastopniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblastev stopili v vlak in pokojnikovi soprogi izrazili svoje sožalje. Glasba je zasvirala žalostinko, nakar je vlak počasi zapustil kolodvor.

Na kolodvoru navzoče občinstvo se je strnilo v sprevod in je korakalo po mestu, manifestirajoč za narodno edinstvo in za kraljevi dom ter vzklikalo proti komunizmu in drugim sovražnikom domovine.

Zagreb, 22. jul. Preiskava povodom atentata na bivšega ministra Draškovića je dokazala, da je bil pripravljen atentat tudi na ministra za notranje zadeve Svetozarja Pribičevića. V interesu nadaljnje tajne preiskave se začasno ne morejo objaviti natančnejši podatki.

Beograd, 22. jul. V vsej beograjski javnosti se kaže čimdalje večje ogorčenje proti komunizmu zaradi

njih poltuskov, razrušiti obstoječi državni red in uvesti terorizem. Vsa javnost govori in piše soglasno o brezpogojni potrebi, da se odločno nastopi proti komunističnemu terorju in da vlada odredi najodločnejše korake za odstranitev komunistične nevarnosti. »Trgovinski glasnik« piše: Po atentatu na regenta in po umoru Milorada Draškovića nam mora biti vsem jasno, da se mora za varstvo in svobodo vsakega posameznega prepovedati, preprečiti in iztrebiti vsaka propaganda in organizacija proletarske ali katerekoli druge diktature. Treba je storiti vse, da bo to dejanje zadnje, ki izvira iz diktature proletarijata. — »Politika« vpraša: Ali je ta dežela doprinesla toliko žrtv in pretrpela toliko mučeništva zato, da umrje na takem križu ali kakaj državni predstojniki na to, da se družba sama dvigne, da za zaščito in rešitev vzame tri glave za eno. Ako treba, se bo zgodilo tudi to, da se tako zdrobi glava strupene kače, ki jo danes vidimo nad truplom Milorada Draškovića v vsej njeni ostudnosti. »Tribuna« piše: Ako smo sentimentalni in si želimo anarhijo, potem moremo krepiti komunistično gibanje. Toda mahoma bo omajalo temelje države in družbe, razrušilo državo in izpremenilo družbo v tolpo zverin, ki bodo živele le o krvi. — »Novosti« pozivljejo vsakega, ki ljubi domovino, naj ne pozabi tega čina. Pokažemo naj, da še ljubimo deželo in narod, ki ga moramo braniti.

V parlamentarnih krogih se danes govori, da bo kmalu sklicana narodna skupščina, ki bo razpravljala o komunističnem vprašanju. Govori se tudi, da se po pogrebu Milorada Draškovića sestane ministrski svet, da bo sklepal o tem, kako naj se prepreči nadaljnja komunistična akcija.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Pogreb pokojnega ministra Draškovića se vrši po vsej verjetnosti jutri (v soboto) popoldne. Ni pa izključeno, da se preloži z ozirom na delavni dan pogreb na nedeljo, da se s tem ugodni narodu, ki želi spremiti zaslužnega pokojnika na njegovi zadnji poti. Pogreb se vrši z vsemi vojaškimi častmi. V imenu kraljevske vlade se bo poslovil od pokojnega ministar financ Kumanudi in minister saobračaja Uzunović.

Beograd, 22. jul. (Izv.) Na večerajšnji ministrski seji so bili pozvani vsi ministri, ki se ne nahajajo v Beogradu, da se takoj vrnejo. Ima se čimprej rešiti vprašanje, kako postopati s komunističnimi teroristi, kojih žrtev je postal minister Draškovič. Prihod odsotnih ministrov se pričakuje danes in jutri. Ministrski predsednik Pašić, ki je hotel te dni odpotovati, je svoje potovanje preložil. Istotako tudi min. Kumanudi ter Ljuba Davidović in oni demokrati poslanci, ki so hoteli oditi na potovanje v južno Srbijo.

Sarajevo, 22. julija. (Izv.) Vse o umoru ministra Draškovića je napravila na celo mesto pretresujoč vtis. Ljudstvo daje na ulicah glasno duška svojemu ogorčenju nad nezasišanim zločinom. Vsi tukajšnji listi prinašajo o atentatu posebne izdaje in slike pokojnega ministra. Na vladinih zgradbah so izobešene črne zastave.

Beograd, 22. jul. (Izv.) Kakor se zatrjuje v informiranih krogih, namerala vlada po pogrebu sklicati nujno sejo, na kateri se bo razpravljalo o važnih odredbah. Ni izključeno, da se sazove narodna skupščina.

Zopet Habsburški strah.

Dunaj, 22. julija. (Izv.) Tukajšnji dopisni urad poroča na podlagi dobjenih informacij, da je odhod Karla Habsburga iz Švice zelo malo verjeten. Z ozirom na dosedanje skušnje je odrejena tako stroga kontrola meje, da se zdi popolnoma izključeno, da bi mogel bivši cesar kje prekorčiti mejo. Na težkoče bi naletel tudi na mejah

drugih držav, ki bi prišle v poštev. Kljub vsemu temu se v monarhističnih krogih trdovratno vzdržujejo vesti o povratku Karla, ki naj se izvrši koncem avgusta.

Pariz, 22. jul. Londonski »Daily News« priobčjuje vesti, po katerih naj bi bil bivši cesar Karel zapustil Švico, da se napoti na Madžarsko,

PREISKAVA RADI ATENTATA NA REGENTA.

Beograd, 21. jul. Zaslišan je novili pri o preiskavi o atentatu na regenta ni izkazalo danes ničesar novega. Pač pa je dobila policija nekoliko podatkov o novosadski ženski komunistični organizaciji, ki je igrala veliko vlogo pri pripravih za revolucijo.

USPEH LJUBLJANSKIH AKADEMIKOV V BEOGRADU.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Sinočnja predstava Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanski« (»Skandala«), ki jo je tukaj priredilo ljubljansko akademsko društvo, je izborna uspeha. Med mnogobrojnim občinstvom smo opazili min. Pucelja, dr. Vošnjaka in mnogo drugih odličnih naših predstavitev. Posebno številno je bila zastopana tukajšnja akademska omladina. Po končani predstavi so se podali akademiki na zabavo v hotel »Amerika«, kjer sta dr. Vošnjak in dr. Lenart držala govore. O prireditvi so prinesli vsi beograjski listi zelo laskava poročila. Danes ob 1. uri so ljubljanski akademiki odpotovali v Varaždin.

VEČNI SPOPADI MED FAŠISTI IN KOMUNISTI.

Rim, 22. jul. Po revolucionarnih manifestacijah, ki so jih poizkušali prirediti komunisti v Lunigiani, so se zbrali, kakor poročajo listi, tamonjski fašisti, da bi demonstrirali zoper nameravano gibanje komunistov v Sarzani. Ko je prišlo kakih 700 fašistov po dolgem pohodu v bližino kolodvora v Sarzani, so zagledali pred seboj karabinerje, ki so imeli povelje, zabraniti jim vohod v Sarzano. Pri tem je došlo do spopadov. Fašisti so se razkronili v okoliške vasi, kjer so jih napadli komunisti. Po uradnih poročilih je 26 oseb mrtvih in mnogo ranjenih.

Rim, 22. jul. Delavska konferenca je sporazumno s socialističnim klubom in z vodstvom socialistične stranke sklenila, udeležiti se pogajanj ministrskega predsednika Bonomija v svrhu vzpostavitve miru s fašisti. Narodni svet fašistov se je s 23 proti 3 glasovom izrekel za nadaljevanje pogajanj. Upati je, da se bo v petek dosegel sporazum.

MADŽARSKA ZAHTEVA DEL BARANJE.

Budimpešta, 22. jul. (Narodna skupščina.) Poslanec Perluky je zahteval od vlade, da izrabi vsako priliko, da doseže izpraznitev enega dela Baranje, ki je prisojeno Madžarski. Minister zunanjih poslov grof Banffy je odgovarjal na izvajanje predgovornika in izjavil, da vztraja madžarska vlada z neomajano energijo na izvedbi trianonske mirovne pogodbe. Stojimo pred izvedbo pogojev te pogodbe in se mora v najkrajšem času rešiti to vprašanje, kakor odgovarja pogojem mirovne pogodbe. O kakem terminu ne more govoriti, ker tega ne dopušča narava te stvari. Nato je minister prešel na vprašanje odškodnin, ki se ga je dotaknil poslanec baron Szterenyi. Dejal je, da skrivajo te govorice večinoma zlobno tendenco, katere edini namen je, omajati gospodarsko konsolidacijo. Sploh so te govorice popolnoma izmišljene.

BONOMI IN TORETTA SE NE UDELEŽITA PRED 8. AVG. SEJ VRHOVNEGA SVETA.

Pariz, 22. jul. Kakor javlja »Journal«, se je italijanski ministrski predsednik Bonomi izrazil, da se niti on, niti minister zunanjih poslov marchese della Torretta ne moreta pred 7. ali 8. avgustom udeleževati sej vrhovnega sveta, ker sta zadržana pri parlamentarnih sejah v Rimu.

BRIAND NE ODPOTUJE V PRAGO.

Pariz, 22. jul. K vsemu, da namerala potovati ministrski predsednik Briand v Prago, da postavi temelj za zvezo narodov med Francijo in Češkoslovaško, pripominja »Liberte«, da po poizvedbah v ministrskem predsedništvu o potovanju Brianda v Prago ni ničesar čuti.

AMERIŠKI KREDIT NEMČIJI.

Newyork, 22. julija. Bančni sindikat je dovolil kredit devetih milijonov dolarjev za prevoz žita v Nemčijo. Kar se čuje, ima kredit trimesečni rok.

Porodica in simpatije.

Po poročilih — dosedaj seveda ne še uradnih — je ameriška vlada odzvela našemu konzulu v Washingtonu, g. Saviču exequatur — to se pravi Amerika ne prizna našega zastopnika. In ker je vlada Zedinjenih držav že večkrat intervenirala v aferi Savič pri naši vladi, a ni ničesar dosegla, pomeni ta akt, ki ga je Amerika storila na kratko in na svojo roko, velik moralen udarec za našo državo in njen prestiž. Razmere pri Washingtonskem konzulatu morajo biti res neverjetne, kajti do koraka, kakor ga je storila Amerika v tej zadevi, se v diplomatskem običaju med državami ne odloča tako nalahko. Kolikor je znano dosedaj, je g. Savič med drugim zagrešil tudi dejanja, kakor to-le: v Ameriki izhajajo jugoslovanski listi, ki se v naši državi ne smejo razpečavati. Naš ameriški konzul je pa tudi hotel na svoj način pokazati moč tem listom. Odklanjal je namreč potni vizum za našo državo ljudem, ki so jemali vozne karte za parobrode družb, ki so inserirale svoje oglase v jugoslovanskih listih, prepovedanih v naši državi. Amerikanci, ki pojmujejo svobodo seveda malo drugače kakor beograjska porodica, pa niso bili dolgo časa voljni prenašati tak satrapizem našega diplomata v svoji državi. In ker ni zalegla beseda, je Amerika kratko malo pokazala našemu zastopniku vrata.

Po prevratu ima naša diplomacija že drugi tak slučaj — kolikor jih je prišlo v javnost seveda. Vsem nam je še v spominu afeta v Kopenhagnu. To kaže, da nekaj ni v redu. No, in če pomislimo, da so voditelji vladnih strank te dni kar v javnosti povedali, da v Beogradu odločajo simpatije in ne stvarne potrebe, potem nam mora biti jasno, kje tiči prvotni vzrok vsemu zlu.

V našo diplomacijo in na njena odgovornejša mesta sploh ne more nihče, ki ni zvezan z beograjskimi familijami, ali kakor pravijo Srbi s »porodico«. Ta resort je domena kaste, ki se v sebi plodi, razvija in kakor vse kaže tudi propada. Beograjska porodica in zdravi srbski narod sta dveje. In porodica skrbno pazi, da ne zaide v njeno domeno kaj narodovega zdravja. O prečanih seveda niti govora. Le-ti morajo biti že prav posebno pretehtani in njih hrbtenica spoznana za skrajno upogljivo, predno so redki eksemplariji pripuščeni v »sveti hram«.

Politična simpatij je torej glavna nesreča v naši državi. Ko smo slišali, da je voditelj vladne stranke dejal pred kratkim v Ljubljani, da se glasuje v skupščini (ki je itak zadnje čase Rumpiparlament) čisto po simpatijah in je to dejstvo navajal kot dokaz, da je naša država neparlamentarna, takrat nam je šla še poslednja mrena raz oči in danes marsikaj razumemo.

Razumemo n. pr., da smatrajo ti gospodje za naravno, če se klečeplazi pred njihovimi stolti, kajti kdor ni na vlad, mora po njihovem načelu skrbeti za to, da si ohrani simpatije te vlade. Da bi bilo mogoče umestno za vlado, da si ohrani simpatije naroda, to tem voditeljem niti na misel ne pride. Vsak svoboden izraz smatrajo ti »simpatiki« za zbadanje.

Uvodnikar lista vladne milosti se je s tem izrazom obregnil ob univerzo, kjer bi si menda klika tudi želela znanstvenikov zgolj po političnih simpatijah. Izvolite nedemokrata za župana Ljubljane smatrajo istotako za zbadanje centralne vlade v Beogradu.

Mesta, ki jih ima n. pr. uradništvo, so po njihovem »shvačanju« njihova lastna neizpodbitna last in oni (taktika namreč) jih smejo oddajati po simpatijah. Niti na misel jim ne hodi, da so oni le mandatarji naroda, in da imajo delati za dobrobit vsakega člana naroda. Kaj še? Narod jim je porodica in njihove simpatije so za podrepnike.

Zato pa gredo stvari tako kot gredo. Poljubljaj peto, ki te tišči in moli zlatega teleta, ki tepta po skrivljenih hrbtiščih!

Zgodovina nam pa kaže, da je taka politična ideologija gnala države v prepad. Kurtizansko gospodarstvo (francoska »porodica« svoje vrste) Ludvika XIV. in naslednika XV. je uganjalo približno enak despotičen centralizem in doživelo krvavo likvidacijo v revoluciji. Živ eksempel »simptatijskega parlamentarizma« smo pa videli n. pr. v Rusiji.

Opomin, ki ga je izrekla v omenjeni aferi Amerika, ne verjamemo, da bo kaj koristil našim državljanom — da bi se pa naučili česa n. pr. iz irske zgodovine, to pa še celo ne.

Upajmo, da vstanejo modrejši možje.

Nova koroška deželna vlada.

Celovec, 22. jul. Deželni zbor je danes izvolil deželno vlado. Za deželnega glavarja je bil z večino glasov izvoljen poslanec Florian Groeger (socialni demokrat), za prvega namestnika deželnega glavarja poslanec Vincenc Schumy (član nemške svobodno-

miselne deželnozborske zveze), za drugega namestnika deželnega glavarja poslanec Silvester Leer (krščanski sociallec). Za deželne svetnike so bili izvoljeni trije socialni demokrati in dva člana nemške svobodnomiselnice deželnozborske zveze.

GRŠKO - TURŠKA VOJNA.

Beograd, 22. julija. Grški list »Politika« od 17. t. m. poroča: Včerajšnje vesti o padcu Utahije se smatrajo v vladnih krogih kot prezgodnje. Res je, da daje akcija naše vojske vsak dan zadovoljujoče uspehe. Naša vojska napreduje na vseh točkah s takim zaletom, da ni sovražnik nikjer v stanu, nuditi večji odpor. Povodom neke brzotjavke, ki jo je predsednik vlade sprejel med včerajšnjo sejo skupščine iz Jedrene in v kateri se sprašuje, ali je resnična vest o padcu Utahije, je izdal g. Gunaris nalog, naj se odgovori, da so te vesti prezgodnje, da pa se grška ofenziva nadaljuje z uspehom.

Beograd, 22. julija. Uradni grški komunikacije poročajo: Napadi na utrjene postojanke severno od Utahije in dalje se nadaljujejo. Med drugim se javlja, da se je dosedanjemu trdnemu grške vojske posrečilo zapleniti zadnje množine vojnega materijala, v napadu pri Afion-Karabitaru dne 13. julija, ki je bil takoj odbit, pa je sovražnik pustil na bojišču 120 mrtvih in 100 ranjenih, pet topov, večje število ročnih bomb in ročne orožja.

Atene, 22. jul. Vojni poročevalci listov javljajo o grškem prodiranju, da je osvojeni plen ogromen. Obsega med drugim kakih 180 topov vseh kalibrov. V vojaških krogih menijo, da je vojna dejansko končana. V Beikosu ob Bosporu se je izkrcalo 400 grških mornarjev. Kralj je včeraj odpotoval iz Smirne v Eski Seher.

SEJA VRHOVNEGA SVETA.

Rim, 22. jul. »Tribuna« ugotavlja, da se Italija ni pridružila koraku Francije v Berlinu, marveč ta hoče nastopiti samostojno in za premostitev angleško-francoskega nasprotja predlagati kompromis, namreč sklicanje vrhovnega sveta dne 28. t. m., dočim naj bi izvedenci pripravljali predloge za Gornjo Slezijo.

Curli. Devize. Berlin 7.97, New York 608, London 21.82, Pariz 47.10, Milan 27.05, Praga 7.85, Budimpešta 1.90, Zagreb 1.90, Bukarešta 8.25, Varšava 0.32, Dunaj 0.81, avstr. krone 0.80.

Dunaj. Devize. Dolarji 839—843, marke 1109—1115, šterlingi 3020—3040, franc. franki 6555—6595, Milan 3750—3770, jugoslovanski dinarji (tisoči) 2052—2072, (stotaki) 2042—2062, poljske marke 40.50—42.50, švicarski franki 13900—13950, prške krone 261—264, levi 7—7.10.

Delaj i ne obupaj!

(Dopis z Dunaja.)

V Vašem listu z dne 13. t. m. čitam malo poročilo o razgovoru berlinskega poslanika Čehoslovaške republike g. Tusarja z urednikom prazke »Tribune«. Tusar je mnenja, da stoji Nemčija jako dobro radi življenjske energije ljudstva in ker so na njeni gospodarski eksistenci zainteresovane vse sosedne države, — in končuje: »Delo, delo in nič kakor težko delo se vidi v Nemčiji.«

Izvrstna sodbja! In kaj sledi iz takega dela? Naravno: da bo Nemčija prva država, ki pride do normalnega gospodarstva kljub vojnih posledic.

Bil sem nekaj časa na Nemškem: v Draždanah, Lipskem in Berlinu. Vozil sem se z Nemci, ki dobro poznajo svojo domovino, — z Danci, Švedi, Angleži in Holanci. Govorili smo mnogo in iz vseh ust je donela sodbja v smislu Tusarjevih besed. In kar sem sam videl, potrjuje to sodbjo. »Arbeiten und nicht verzagen!« — je danes geslo vsega Nemštva.

Ze ko prestopite v Dečinu (Tetschen) v nemški vlak, opazite veliko razliko: Točnost, snažnost, komodnost kakor pred vojno. Zamude vlakov so izključene, razen v slučaju neugod, Cene mnogo nižje (n. pr. II. razred Gmunt—Dečín 7 ur vožnje 153 č. K., a Dečín—Berlin 5 ur le 80 Mark). O prenapolnjenosti vlakov ni govora, ker vozi primerno dvakrat več vlakov nego v sosednjih državah. Prvi razred 4 osebe, drugi 6, tretji 8, in vrhu tega je še prav čeden četrti razred.

Jedilni voz družbe »Mitropa« je vsem potnikom na razpolago in vsakdo more obedovati v svojem kupeju. Tudi pri skupnem obedu ali večerji vzameš in plačaš le to in toliko, kolikor se ti zljubi. Cene so manjše v markah nego pri nas v dinarjih. Za 25 mark moreš imeti izvrsten obed, kar stane pri nas 27,50 din. Tudi v Berlinu samem ne plačaš za nobeno stvar toliko mark kolikor v Beogradu dinarjev! In to pomeni, da je tam vse do 50 odstotkov ceneje.

Cez dan je v Berlinu velikansko življenje; promet po ulicah je kakor v panju čebel: vse živo, vse mrgoli po ulicah ljudi vseh narodov, voz vseh vrst, avtomobilov in tramvajev. Podzemna železnica na razne strani vozi vsaki dve minuti, vedno dobro zasedena.

Tovarne delajo s polno paro. Ze ko se voziš po železnici, vidiš v raznih krajih dimnik pri dimniku, tako da se ti nehoti izvije vzdih: moj Bog, saj toliko dimnikov ni v celi Jugoslaviji, kolikor jih tukaj vidim!

Kamorkoli prideš, vidiš resno delo: vsakdo si je svest, da so časi resni in da mora le z vestnim delom pomagati domovini do boljših časov. Tujcu mora imponovati tako — delo, taka trdna volja vsega ljudstva brez razlike, da je vsakdo dolžan, posvetiti vse svoje moči koristim celokupnosti. »Arbeiten und nicht verzagen!« je geslo, ki ga pogosto čuješ in pri vsakem koraku vidiš, kako lepo se to geslo praktički izvršuje.

In sodbja vseh mojih tujih sopotnikov je bila, da bo Nemčija prva, ki se kljub vsem povojnim dajtavm prva povrne k blagostanju. Silno veliko se moremo učiti od Nemcev! — O, da bi Jugoslovenci posnemali njih zgled! Videl sem tudi povsod, da imajo Nemci dobro mnenje o bodočnosti Jugoslavije, — ko enkrat preneha diletantstvo in pa »Schlampelei« v vodilnih krogih.

O lehkostnosti, kakoršno vidimo n. pr. na Dunaju, v Berlinu ni sledu. Bari, ponočni lokali — skoro prazni; kar je tam videti, je vse tuje. Celo najfinije restavracije so navadno skoro prazne.

Ze v restavracijskem vozu je debelo tiskano na jedilnem listu, da je odpravljena — napojnina. »Trinkgelder« so odpravljene povsod, v kavarnah, gostilnah, hotelih itd. Plačal predloženi račun, pa mirna Bosna! Kako blagodejno to vpliva na potnika. — Ako si drugod, na Dunaju ali koderkoli pri nas, le en dan ali dva v hotelu, plačaš več napojnine nego znaša račun!

Povsod pa vidiš slike bivšega cesarja, članov cesarske hiše, znanih vojskovodij itd. Razglednice teh oseb so povsod razpostavljene na odličnem mestu in se vedno veliko prodajajo. Upanje, da se stari časi povrnejo, je splošno, — dasi vlada povsod tiha resignacija v novi položaj; ki je Nemčiji vsiljen, ki pa nima odmeva v srcih naroda.

Rusov in Poljakov kar mrgoli po Berlinu. Nešteto imajo tam svojih družtev, gospodarskih in trgovskih organizacij. Ko bodo enkrat razmere v Rusiji in Poljski konsolidirane, bodo te organizacije vpliven posrednik med temi državami. In Nemci se z vso svojo velikansko industrijo skrb-

no pripravljajo na te čase. Ni dvoma, da bodo Rusi in Poljaki najboljši odjemalci nemških izdelkov. — Nemci bodo plačevali vojno odškodnino z malim delom dohodkov, ki jih bodo stalno prejeli iz tujine. O tem ni nikakega dvoma.

Jugoslavija ni doslej ničesa storila, da bi si zagotovila nemški trg za svoje pridelke. Narobe, z dosedanjim zvoznim in carinsko politiko je prisilila Nemce, da so poiskali druge vire za svoje potrebe, — in tam ostanejo. O teh razmerah bi se dalo mnogo pisati, ali je vse bob ob steno pri zaslepljenosti in domišljivosti, ki vlada pri nas doma.

Čehi so znali drugače! Niso zaprli svojih mej tako, kakor Jugoslavija, in njihove trgovske organizacije v celi Nemčiji so velikanske. V Berlinu naletiš vsak hip na Čeha obojega spola. Toliko za danes!

A. G.

Anglija in Italija.

Svetovna vojna je uničila imperijalistično Rusijo in Anglija je izgubila svojega najnevarnejšega tekmeca v bosporski morski ožini. Veliki angleški imperij vodi danes zadnje diplomatske spletke, da doseže nevtriliteto Carigrada, kjer pa bo de facto gospodaril sam. Trenutno se je zdelo, da bo Anglija v vprašanju Carigrada osamljena. Zlasti Francija se drži rezervirano, ker so povzročile med tema antantnima silama zdatne difference gornjelezijsko vprašanje kjer je bil odločilen francoski komandant le Rond in sodne razprave proti krivcem v Lipskem, ki so jih razpustili francoski zastopniki, angleški pa ne. Francija podpira Poljsko in hoče odbrati takozvane sankcije nad Nemčijo; Anglija je za milejšo politiko napram Nemčiji. Tako nesoglasja naravno vplivajo tudi na druga politična vprašanja. Anglija išče za svojo orijentalno politiko novega zaveznika. Ze Bismarck je trdil, da Italija ne more iti v eventual. vojni proti Angliji, kar se je tudi v vojni pokazalo, ko je Italija izstopila iz trozvezja. Pod novim italijanskim ministrom se je pojavila smer, ki propagira angleško-italijansko zvezo napram turskim nacionalistom. Italijanski list »Tempo« pravi: Razmere v Anatoliji so se toliko spremenile, da List ne more več ostati pasivna. List zahteva, da brani Italija svojo interesno sfero v Mali Aziji ter jo spravi v sklad z angleškimi zahtevami.

Takoj na to je izšel v londonskem »Daily Telegraph« diplomatski članek, ki je očividno inspiriran od angleškega zunanje ministrstva. Članek ima namen, da sondira italijansko javno mnenje. Ze leta 1913 in 1914 so se vršili razgovori za angleško-italijansko pogodbo v vzhodnem Sredozemskem morju, ki jih je prekinila svetovna vojna. Tudi londonski pakt iz leta 1915, ki je bil samo nadaljevanje onih razgovorov ter razne medzvezniške konvencije, ki so bile izdelane med mirovnimi pogajanjmi, se niso nikoli v bistvu praktično izvajale. Sedaj je prišel morda čas, da se omenjeni pakt s posebno angleško-italijansko zvezo konsolidira.

Proti taki zvezi, ki bi se ji pridružila tudi mala antanta (?), ne bi mogel Kemal paša ničesar storiti. Grško bi za sprejem turško-grške turške sprave, kakor jo je predlagal Curzon, odskočnoval na ta način, da bi antanta priznala Konstantinovo vladu ter bi Italija končno ratificirala dogovor o Dodekanazu.

Kot partner Anglije bo Italija lahko vedno računala na pomoč Londona, ko bo uveljavljala svoje pravice, ki izvirajo iz sevrške pogodbe, dobila bo varstvo svojih vojaških interesov v Albaniji ter podporo pri svojih kompenzacijskih zahtevah, če bi nemške države ne mogle plačati svojih dolgov. V interesu Italije je, da ji Anglija po določenih pogodbah dobavlja premog. Velike važnosti je skupno postopanje v vseh arabskih vprašanjih in končno bo vsa mala antanta iskreno pozdravila, če Anglija ob tej priliki še enkrat izreče svoj odločni veto proti restavraciji Habsburžanov. Tako angleški list po naročilu svoje diplomacije in italijanske časopisje s simpatijo razpravlja o tem predlogu, kar dokazuje, da bi lahko tvoril temelj za angleško-italijansko zvezo. Jasno je, da se v bližini naše države nekaj kubi, kar ne bo brez posledice na vso Srednjo Evropo. Za nas bi bilo najvažnejše vprašanje Albanija. Nimamo nikakega posejlenja, da bi se nam morda priključilo par 100.000 Skipetarov, vendar ni brez največjega pomena, kakšne razmere bodo vladale na jugu naše države. Kaj zna Italija, vemo, in kaj pomeni varstvo italijanskih vojaških interesov v Albaniji, tudi vemo.

Albanija mora postati kulturna država brez italijanske protekcije, ki bi le vzdrževala neredne razmere, da nam lahko vsak trenutek pošlje čez mejo

nekaj tisoč banditov brez odgovornosti. Ako se Albanija ne more sama ali s pomočjo evropske diplomacije konsolidirati, potem naj — izgine. Naši državniiki naj pazijo, da ne dobimo na jugu naše države — italijanske ekspoziture. V tem tiči za našo državo nevarnost angleško-italijanskega sporazuma! Tako pogodba bi tudi otežkočila in poslabšala naše stališče v Jadranu, kar je za nas življenjskega pomena. — Najnovejša poročila o vstaji Miriditov v Albaniji in podpori albanske vlade z orožjem in municijo od strani Italije, zadostno pričajo, kje misli Italija kazati naši državi svojo moč ter nas vedno vznemirjati.

Vedno Italija.

Po svoji tradicionalni politični vzgoji ni nikoli poznala Italija v zunanji politiki odkritosrčnosti. Eksistenca naše države formira v Italiji močne politične skupine. Desnica v rimskem parlamentu, ki sestoji iz hipernacionalističnih fašistov nacionalistov in nekaterih Salandrovih prijateljev, sicer nima večine, vendar je bila dovolj močna, da je povzročila padec kabineta Giolitti-Sforza. Oba državnika sta sicer podpisala rapalsko pogodbo z Jugoslavijo, ko sta še prej vse poskusila, da bi našo državo oslabila in zmanjšala. O tem zanimivo pripoveduje v »Neue Freie Presse« z dne 16. julija t. l. italijanski senator dr. Benedetto Cimeni Italijanski fašizem nam je hotel predvsem ugrabiti Črno goro. Cimeni pravi: Napadi desnice na zunanje ministrstvo Sforza so bili čisto neopravičeni. V Rapallu ni bilo niti govora o Črni gori. Ravno Giolitti in Sforza sta večkrat brezuspešno delovala pri zavezniških v prid Anglije. Italija se je prijateljsko obrnila na Ameriko, Anglijo in Francijo.

Amerika je odgovorila, da se sploh neče ukvarjati s tako malo in oddaljeno deželo. Francija je rekla: Od dneva, ko smo oficijelno priznali aneksijo Črne gore po Srbiji, ni več za nas črnogorskega vprašanja. Anglija je menila: Iz enquete, ki se je vršila na licu mesta, je razvidno, da je velika večina Črnogorcev popolnoma zadovoljna, ko tvori bistveni del kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsak plebiscit bi bil tedaj odveč.

Srbija je imela pri mirovnih pogajanjih lahko stališče, ker se je vedno sklicevala na separatna pogajanja, ki so se vodila v svetovni vojni med Dunajem in Cetinjem. — Izvajanja gospoda Cimenija so važen dokument, ki priča, da je tudi oficijelna Italija prikrit, nevaren in največji nasprotnik našega narodnega ujedinjenja.

† Milorad Drašković.

Zrtve komunističnega atentata minister izven službe, Milorad Drašković se je rodil v rudniškem okrožju v Srbiji leta 1873. Zvršil je osnovne in srednje šole ter pravniško visoko šolo. Nato je odšel v Švico, kjer se je bavil s poljedelskimi študijami. Ko se je vrnil v domovino, je takoj pričel s poljedelskimi reformami in ga je njegovo okrožje odposlalo v skupščino. Kmalu je bil vsled svojega temeljitega poznavanja razmer zelo priljubljen in opetovano je bil imenovan za upravitelja raznih ministrskih resortov. Tako je upravljal zaporedoma ministrstva vojne, notranjih del, železnice itd. Bil je v svojih resortih vesten, da — morda celo preveč vesten, strog, pa tudi pred vojno v narodu jako priljubljen. Njegovo delo na gospodarskem polju je rodilo obilo lepega sadu. Organiziral je s priznano marljivostjo in vestnostjo izvozno banko, ki je tudi za časa najhujšega progona srbskega naroda izobno poslovala in marsikomu rešila njegove prihranke. Preko izvozne banke je organiziral konserviranje in sušenje sliv in izvoz tega blaga v inozemstvo, pa tudi mlekarstvo je postavil na novo, moderno bazo, pri čemur so mu izobno služila izkustva, ki si jih je pridobil v Švici.

V zadnjem času je pričel Milorad Drašković bolehati in se je odtegnil javnemu življenju. Nameraval se je posvetiti zopet povsem svojemu delu za povzdigo poljedelstva a mu je to nakano preprečila atentatorjeva krogla, ki je zamenjala princip z osebo.

Vsak pošten človek obžaluje terorističen čin prenapetosti, zlasti še, ker je brez dvoma, da bo to nasilje rodilo znova reakcijo, ki jo povečini narod kot tak ne zasluži.

Beleške.

Samo za odrasle nad 18 let.

Sestanek zaupnikov in prijateljski večer pri pogrnjenih mizah priredi krajevna organizacija JDS dne 23. t. m. v celjskem Narodnem domu, na katerem bo poročal minister dr. Kuko-

vec. Pristop imajo samo somišljeniki nad 18 let. Malo čudno pa izgleda, da se ta državotvorna gospoda tako zapira. Zakaj ne napravijo javnega shoda, kakor poslanci NSS? Ali jih je malo strah pred javnostjo. Seveda, somišljeniki se bodo prej pri pogrnjenih mizah dobro okrepčali, da bodo lažje prebavili poročilo dr. Kukovca, kako j treba spoštovati strankina načela in

program?! In zato so vabljeni samo somišljeniki nad 18 let, ki so že malo bol utrjeni, ker mlajšim bi znalo slabo postati in ker obstoji nevarnost, da bi se tudi, ker so še bolj idealni ne pohujšali. Vsem somišljenikom nad 18 let pa želimo dober tek! (Intimni večer se danes najbrže ne bo vršil, ker je min. Kukovec zadržan vsled pogreba min. g. Draškovića.)

Politične vesti.

Razorožitev Bolgarije. Diplomatični sodrudnik »Daily Telegraph« poroča: Maršal Foch je poslal francoskemu zastopniku medzvezniške komisije nujne instrukcije in naročilo, naj se čimprej izvede razorožitev Bolgarije.

Vprašanje irske samostojnosti. Današnji razgovor Lloyd Georga z De-

Valero je trajal skoro eno uro. Kakor se govori, sta razpravljala o tehle točkah: 1. Homerule za Južno Irsko po vzoru angleških dominijonov, 2. gotovost glede Ulstra, 3. važna finančna vprašanja, 4. važna vprašanja glede ureditve severne in južne irske republike.

Gospodarstvo.

Zakaj jeklarna v Guštanju peša.

O tem se tudi med našimi strokovnjaki marsikaj suslja a nihče nima poguma izreči jasne sodbje, ker ni dejanskih dokazov, a proti tajnim silam je boj nemogoč. Ni kriva bližina meje, kakor meni tisti Savič, ki bi želel vse fužine prenesti v Bosno. Tudi ni vzrok nacionalizacija podjetja ali neorijentiranost v novih razmerah. Tudi poprej, dokler je imel fužine grof Thurn, se je največ izdelkov izvažalo na jug. Avstrija in Nemčija sta dajali le surovine. Fužine izdelujejo navadno in plemenito jeklo. Leta 1912 se je produciralo 546 vagonov jekla, med vojno pa so izdelovali tam granate in šrapnele. Danes produkcija nazaduje brez krivde obratnega vodstva, ozir. državne nadzorstva. Produkcija bi se dala povzdigniti le z državno pomočjo, a namesto te se slišijo iz Beograda nasveti, naj se tako važne fužine opuste, ozir. presele v Bosno. Zdi se, da poslušna vlada krive svetovalce. Ze enkrat se je odslovilo več delavcev, sedaj se zopet govori, da odpuste kakih 100 delavcev. Zrtvovani bodo zopet po večini Slovenci — domačini, ki imajo svoj skromni tlom, a so le na zaslužek v jeklarni navezani. Zdi se, da bi bilo ravnatelju, ki je Nemec, čisto prav, ako se jeklarna premesti. To pešanje in to uganje o premetitvi bo baš sedaj zelo slabo vplivalo, ko pričakujejo tja razmejitveno komisijo. Nemčurški delavci že sedaj žugajo slovenskim delavcem. Brezdvomno pa dela na propad jeklarni neka nevidna roka, ki je ni mogoče razkrinkati, ozir. bi mogel storiti to le izurjen tehnik v tej stroki. Nedavno je dobila tovarna 30 vagonov blaga nazaj zaradi slabe kakovosti. Kako si naj to razlagamo, saj je strokovno osebje večinoma isto, kakor je bilo pri grofu Thurnu. Za misleče ljudi govore nekoliko sledeča dejstva: ravnatelj je Nemec, osebje prodajnega oddelka so Nemci, tehnik je nemčur, laborant, ki preiskuje in analizira jeklo, je tudi nemčur, istotako je večina mojstrov protinarodnega mišljenja. Vsi ti ljudje so le z železom v Jugoslaviji, dočim so njihova srca v Avstriji. Rešitev in od pomoči bi bila edino v tem, da se izvrši temeljita strokovna preiskava vsega podjetja, ne da bi se pri tem poslušalo ravnatelja ali grofa Thurna.

Izvoz živil ne bo prepovedan. Ministrstvo za finance je dooznalo, da se razširjajo glasovi o nameravani prepovedi izvoza živil. Ministrstvo za finance izjavlja, da so vsi taki glasovi popolnoma izmišljeni in neosnovani, ker se ne misli niti na prepoved izvoza, niti na povišanje izvoznih postavk. Razširjanje takih glasov se vrši z očividno tendenco špekulativnosti, ki jo je treba energično pobijati.

Zamenjava perperjev. Komisija finančnega ministrstva, ki se peča z zamenjavo perperjev, je ugotovila, da je treba zamenjati nad 11 milijonov perperjev. Perperji se zamenjajo po določenih relacijah v najkrajšem času.

Stanje posevkov in vpliv vremena na rast kulturnih rastlin v drugi polovici meseca junija 1921. Vreme v drugi polovici meseca junija deževno in razmeroma hladno zaradi dežja, ki so ga mestoma spremljali močni viharji. Padavine je bilo v izobilju. Ozimni strnjeni posevki dozorevajo, čemur je v žetvi, v nekaterih krajih že mlatijo. Vse strnine, kolikor se še razvijajo, so se dokaj popravile, na težji zemlji pa so tudi polegale. Koruza je jako dobra; oklopavanje se nadaljuje. Krmska in slakopna pesa stojiča jako dobro. Vrtni posevki so jako dobri; kolikor

so dozoreli, jih prinašajo na prodaj. Deteljiska so dala tudi drugo košnjo, toda dokaj slabo. Travniki se večinoma kose. Pridelek sena je relativno slab, razen v krajih, kjer je bilo dosti moče. Rastlinskih bolezni je malo. Kobilice so napravile znatno škodo pri posevkih v barskem podgoriškem in cetinjskem okraju. Občutljivejšo škodo je napravila toča v Dalmaciji, v Bosni in v požarevskem, brajskem, topliškem okraju; v hribovskih krajih je padel tudi sneg v pirotskem in kosaniškem srezu. Poplave, povzročene po naliyah in izstopivših večjih rekah, so naredile veliko škodo v Bosni (banjeluški in bihaški okrug) in v beranskem, zviškem in trsteniškem srezu.

Razpis dobave bele pšenične moke. Dne 28. julija t. l. dopoldne se v intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani zaključuje pismena direktna pogodba z najpovolnejšim ponudnikom za dobavo 10.000 kg fine, pšenične moke št. »0«. Interesenti naj pošljejo pismene, s koškom za 2 dinarja kolkovane ponudbe, ali pa naj stavijo ustmene ponudbe za franko vagon Ljubljansko intendanško skladišče, ki ima železniški tir, ali franko vagon, kake druge železniške postaje vojaškimi tovarniškimi listom. Kalcija 10 odstotkov. Natančnejši pogoji so interesentom na vpogled pri komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Vinska letina kaže izbornost. Slov. goricah in na Štajerskem splošno. Posebne vrste, ki so pozno cvelete, so nastavile obilo grozdja. Vsled suše in vročine se tudi bolezni na trstju in grozdju ne morejo razvijati.

Začetek trgovine z angleškim premogom. Vsled dolgotrajne stavke je izvoz premoga iz Angleške čisto prenehal. Te dni pa se zopet tvorijo z angleškim premogom ladje za Italijo, Južno Ameriko in Bombay. V primeri z današnjimi cenami se ponuja angleški premog v Italiji 2 šilinga ceneje od ameriškega.

Prepust ruske tekstilne industrije. Iz Rusije poročajo, da bo začela ruska tekstilna industrija za dolgo časa počivati, ker sirovine krijejo komaj 38 odstotkov domače potrebe. Sedaj ima cela Rusija samo 5000 ton lana.

Žetev riža v Italiji. Izgledi za letino riža v Italiji niso najboljši, ker so bila polja vsled dolgotrajnega dežja več časa poplavljen. Žetev se je pričela koncem maja. Domneva se, da bo riž, ki ga bo Italija uvažala od drugod, veliko ceneje od domačega.

Vinska kriza v okolici Šibenika. V okraju Šibenik je po mnenju listov še okoli 10.000 hl vina nerazprodanega. Cena je sorazmerno nizka, ker se poznano šibeniško vino ne more sedaj prodajati po več kakor 1500 K hektoliter. Tamošnji vinogradniki, stoji pred težko gospodarsko krizo. Poklicani faktorji naj to za prebivalstvo tako važno in življenjsko vprašanje ugodno rešijo.

Kriza v tovarnah cementa v Dalmaciji. Kakor že ponekod javljeno, so tvornice cementa sklenile, da radi visoke carine prenehajo z obratom in odpuste svoje delavstvo. V zadnjem času je generalno ravnateljstvo tvornice doseglo s carinskim ravnateljstvom sporazum in ustavilo delo. Sporazum dopušča, da se carina ne izplačuje, temveč samo akreditira. V svrhu proučevanja tega vprašanja se bo sestavila posebna komisija. Na podlagi njenih osnovnih izjav se bo o tem sporu definitivno sklepalo.

Transportne pristojbine za mak. Glasom odloka ministrstva prometa št. 17.882 z dne 17. junija, se računa pristojbina za prevoz mako-vega semena po specialni tarifi št. 1; to pa, kadar se oddaja za prevoz najmanj 10.000 kg, ali se plača vozačina za tako težo.

Dnevne vesti.

Jutrnja številka »Jugoslavije« bo obsegala 12 strani z najraznovrstnejšo, zanimivo vsebino. Raznolikost političnih, kulturnih in drugih vsebin, bogatost informacij, objave iz svetovne in domače stvarnosti, vse to daje »Jugoslaviji« poseben značaj, ki jo razlikuje od ostalih tiskanih listov. Informativna vrednost, ki jo vsebuje, jo pravično postavlja na čelo med tiskanimi listi. Informativna vrednost, ki jo vsebuje, jo pravično postavlja na čelo med tiskanimi listi.

Nostradamus je glavni junak istoimenskega romana od Zevacca, ki vzbuja sedaj splošno pozornost naših številnih čitateljev. Njegovo pravo ime je Michel Nostradamus, rojen 14. decembra 1503 v St. Rémyju v Provenči, umrl pa 2. julija v Salonu. V Marsellu je študiral medicino, po čemur se je začel peči za astrologijo, čarovanje in proročanja, ki je v tem času posebno cvetela. Njegove proroške so vzbujale radi skrivnostnega sloga in mistike veliko pozornost. Katarina Medici ga je pritegnila na svoj dvor, a Karl IX. ga je celo imenoval za svojega telesnega zdravnika. Njegove proroške je 1. 1781 papeški dvor prepovedal, ker je v njih tudi naznanil pogin papeža.

Kmetijski list in potrditev ljubljanskega župana. Zadnji »Kmetijski list« piše: »Anton Pesek ni potrjen za župana Ljubljane in je bila naša tozadevna vest v prejšnji številki netočna. Absolutno ne razumemo, zakaj bi nekateri na vsak način navedli g. Antona Peska za mučenika. Še bolj pa se čudimo politični kratkovidnosti človeških krogov, ki si s tako pridnostjo kopajo grob, ker tako slovesno pokopavajo geslo demokratizma. Pa naj bi se še kdo čudil, če napredujejo narodni socialisti? Ali ne izprevidijo, da ne napredujejo narodni socialisti vsled lastne sile, temveč le vsled demokratičnih napak, ki so vsak dan večje in vedno bolj grobe!«

Poverjenik za socialno skrbstvo g. Adolf Ribnikar je odpotoval za več tednov, vsled česar odpadajo do nadaljnjega sprejemi pri predsedstvu poverjenstva.

Za pravoslavne episkopa v Sloveniji je imenovan gornje-karlovski episkop Ilarion Zereški.

Vpokojen je zdravstveni nadzornik g. dr. Demeter Bleiweis-Trstenič v Ljubljani.

Kako je treba regulirati mesne cene? Češkoslovaški mesarji še vedno prodajajo meso po 16 do 18 K, čeravno so cene živin zelo padle. Sedaj je sklenil gospodarski svet v Pragi, da otvori v vseh industrijskih mestih državne klavnice, v katerih se bo prodajalo meso po 6 do 8 K za kg. Bi tudi pri nas ne škodovalo!

Vsem, ki iščejo ali oddajajo stanovanje. Z novo stanovanjsko naredbo in z dodatnim pravilnikom se uvaja sledeča stanovanjska poplačila novostopnikov. Poverjenik za socialno skrb kot tako nima v bodoče s stanovanjskim vprašanjem prav nič več opraviti. V prvi instanci izdaja stanovanjske odloke stanovanjska oblast po zaslišanju stanovanjskega sveta. V drugi instanci pa razsloja o vseh stanovanjskih zadevah končno odločajo poseben senat, obstoječi iz enega zastopnika deželne vlade, enega sodnika in enega konceptnega pravnika mestnega magistrata. Senat razsloja na podlagi predloga stanovanjske oblasti, ki temelji na ustreznih razpravah, zaslišanju pri tidi. Pri prvi instanci. Z ozirom na navedeno pomeni v stanovanjskih zadevah po intervenciji pri pooblaščenih funkcionarjih poverjenstva za socialno skrb ali pri komurkoli pri deželni vladi brezposledna in ne morejo imeti nikakega vpliva na potek in odločitev stanovanjskega vprašanja in to tem manj, ker se imata tako prva kot druga stanovanjska oblast točno ravnati po jasno določenih zakonskih predpisih. Vsakomur, ki ga zanima stanovanjsko vprašanje, svetujemo, da si kupi novo stanovanjsko naredbo in pravilnik, ki sta izšla tudi v ponatisu.

Odpuščeni cariniki. Precej je moralo zasmetati, da je začela celo carinska direkcija nekoliko pometati v svojih vrstah. Iz službe so odpuščeni znani carinik Fr. Nemčič, nadalje začasní carinik v Mariboru Aleks. Stojanovič, začasní carinik Iv. Gotan in carinik III. razreda Viktor Pintar v Ljubljani in carinik Alfred Kramberger v Gor. Radgona.

Stolica slavistike na londonski univerzi. Na prizadevanje naše in češkoslovaške vlade se ustanovi že letos v Londonu lektorat slavistike. Stolica dobi znani prijatelj Jugoslovancov Scotus Viator.

V občini Kozjak pri Gor. Kungoti nad Mariborom je izvoljen za župana za krizen nemški Fr. Bauman, ki je svojčas pobiral podpise za priključitev k Avstriji ter grdi Srbe, češ, da bodo vse po hišah pokradli in rekvirirali. Zavedni Slovenci v njegovi občini imajo zelo težavno stališče, posebno preganjanje neustrašnega Slovence Al. Germa. Kdo je takega sovražnika Slovencev in naše države potrdil?

Iz davčne službe. Davčni nadpustarji v Vel. Lašce, davčni nadpustarji Al. Strmole pa iz Vel. Lašce na Brdo.

Žrtve Sore. V Sori je utonil sedmošolec realce Ant. Globočnik iz Železnikov. **Ponesrečen železničar.** Na postaji Kresnice je podrl vlak na tla službovega prometnega uradnika postajnega odpravnik Milana Pirnata, ravno ko je odpravil vlak. Pirnat ima razne poškodbe na glavi.

Oboroženi kmetiči tanje. V Mežgovcih so se nemadno stegli fantje iz Polenskih in od Sv. Marka ter je neki fant iz Polenskih z vojaško puško ustrelil tovariša od Sv. Marka. Zakaj se fantom orožje ne pobero?

Velika tatvina konj. Na velikih prostranstvih konjskih pašnikov pri Sisku se je izvršila v začetku meseca velika konjska tatvina. Tatvinska družba, ki se je morala za tatvino izvršiti pripraviti, je odpeljala v noči 1. kobilu s 5 tednov starim moškim žrebcom vredno 27.000 K, dalje 4 kobile v skupni vrednosti 88.000 K in dva konja vred 15.000 K. Ker ni izključeno, da so se obrnili tatovi v Slovenijo se občinstvo opozarja na previdnost pri nakupu konj.

Ukradeni kolo. Odvetniku Konopčiču Vladoju Kapusu iz Ljubljane je ukraden neznan iz veže neke gostilne v Kamniku črna pleskano kolo znamke »Pantiz«.

Neljubni obisk v Selah. V Selah so se pojavili neljubni gostje in so izvršili poleg več manjših tatvin precejšen vni pri posestniku Francu Petelinu. Odnegli so več obleke, perila, čevljev, skupni vrednosti okoli 5200 K.

Tatvina na Jesenicah. Dodatno k tatvini pri gostilničarju Tančar na poročajo še sledeče podrobnosti: Tatovi so vnočili v noči 14. tm. skozi gostilniško okno v gozdu in odnesli gostilničarju in natakarici

kar je bilo količaja vrednega v gostilni. Med delom so si privoščili tudi pijače in so izpili 1 liter žganja in 1 liter vina. Odnegli so gostilničarju več srebrnega in aluminijastega jedilnega orodja, masti, papirke, olje, rum, kavo, natakarici pa več obleke. Skupna škoda znaša 7000 K.

Zgubljena je bila v četrtki v vrhniškem vlaku srebrna, kvadratasta ura. Ker je dotična oseba, ki je ura pobrala znana, se ista v lastnem interesu vabi, da jo pošlje na upravo »Jugoslavije« proti nagradi. Pred nakupom se sviri.

Ljubljana.

Očmevi iz verižniške dobe. Na Petrov praznik — v neki gostilni v Ljubljani — večja mešana družba. Med drugimi pogovori se prične govor o stavki pomočnikov. — A. pravi: Če stavkajo, če pritisejo pomočniki, plačajo naročniki, meni ni treba delati. — B.: Jaz pa moram delati in fest. — Govor se napelje na verižništvo in A. namigava, da je B. verižil. — B.: Dokaži mi. — A.: Saj smo vsi celo vojsko verižili. — B.: Če kaj več, pa povej. — A.: Jaz že vem, pa nič ne povem. — B.: Če ne poveš, ni ti dokažaj, pa te imenujem pred vsemi. — Drugi prizor. — V pogovoru o verižništvu med A. in B. se vneša C. in pravi proti A.: Ti pa tiho bodi! Kaj pa tobak? Oba! — Ta gostilniški preprič je zavlekel A. pred sodišče in tožil B. radi šufta in C. radi očitania tobaka. — In cel prizor se je v razširjenem okvirju ponavljal večkrat pred sodnikom. Priče so v bistvu vse potrdile, izključile pa so, da ni vedel nikdo, kaj je mislil, C. ko je namigaval o tobaku. — Tretji prizor v sodni dvorani: A. pravi k zadnji izpovedi prič glede tobaka: Vsi dobro vedo, toda so se dogovorili! Priče, ki so to slišale, ogorčene pred sodnika. Mi tožimo. — In ta igra se bo zopet v kratkem nadaljevala, ker so se stranke še bolj ogorčene razšle, kot so prišle.

Usoda primorskega dobrovoljca. Posestnikov sin iz Trnovca na Primorskem A. D. se ni hotel vrniti domov in je vstopil kot dobrovoljec v našo armado. Služil je polovino in se je javil dne 1. nov. 1920 za odpust. Klub tej opravičeni prošnji pa ga vojaška oblast ni odpustila. K nesreči se seznanil fant ravno v tem kritičnem času s starejšim tovarišem, ki ga je pregovoril k begu. Tovariš Brejce, nekje iz Gorenjske je pobegnil v civilni obleki, on pa v vojaški. Neopust iz vojaške službe, beg in vojaška obleka so postali usodni, za do danes še neznanega prida fanta. Kot begunc si ni mogel v vojaški obleki nikakor pomagati in začel se je k tatvini. Ukradel je iz vojaških skladšč že preje v družbi z Brejcem nekaj masl in konzerv, sam pa je ukradel dvoprežno konjsko opremo, katero sta z Brejcem prodala v Mostah. Ko je hotel pobegniti, so ga prišli na kolodvoru. Iz zapora pa je zopet ušel z nekim Turkom. Toda izostal je samo 4 dni. Težko je bilo življenje v mrzli zimi in brez jedi po Golovu in pod različnimi kozolci in strahu in mrazu. Pant se je vrnil in že pred vojašnico ga je sprejel narednik. Z ozirom na težak položaj fanta, ga je obsodil senat na 2 meseca ječe, ki pa je že s preiskovalnim zapornim prestana in je fant prost.

Kam v nedeljo 24. julija? povprašujejo Ljubljanci, kam gremo v nedeljo? vprašajo otroci roditelje, kam v nedeljo? posvetojuje se prijatelji veselja kluba »Pri žejnem mačku«, kam v nedeljo? se vprašajo prijatelji lepe narave — vsem odgovorjamo — na Vrhniko — odhod iz ljubljanskega kolodvora ob 1.18 pop., iz Vrhnike zvečer ob 11. s osebnim vlakom, za katerega se izdajajo posebni vozni listi na Vrhniko. Velika ljudska in vrtna veselja prost. gasilnega društva na Vrhniki bo nudila vsem posestnikom vsakoverni zabavo: opozarjamo na plakate v Ljubljani in okolici. Vstopnina za osebo 10 K, za gasilce v kroju 4 K. **Koncert** v soboto 23. t. m. in vsaki večer ob vsakem vremenu, na najlepšem in največjem restavracijskem prostoru, na terasi hotela in kavarne »Bellevue«. Igra prvovrstni umetniški kvartet s solo — harfo in petje ruske umetnice gđ. Larise Vasiljeve. Začetek od pol 19. do 23. ure. Ob nedeljah in praznikih od 16. ure naprej. Vstop prost. Dobra postrežba, pristna vina, vedno sveže mirno pivo, priznana najboljša vina, v steklenicah Mariborske »Graiske kletke«. Vedno gorka in mirna jedila v večji izbiri. Cene primerne. Za obilen obisk se priporoča Mirko Tratin, restavrat.

Prijatelj policije. Delavec Lorenc Traven, sicer miren in dober dečko, ima posebno navado, da se loti vedno kakšnega stražnika in mu nagaja, če je nekoliko pije. Že večkrat je prišel zaradi tega v velike neprilike, toda zaman. Včeraj se je zagovarjal kar za dva slučaja. Bilo je v Oreškovi gostilni. Stražnik je popisoval Amerikance. Traven malo pijan, mu je za začel nagajati. Prišlo je do rabuke, poklicati so morali pomoč in v veliko težavo so ga podrl in uklenili. Med potjo jih je seveda obdeloval s celo kopico pocestnih psov. — Drugega pa je naredil v Šiški. — Peljal je z enovprežnim vozom brez hlaj. Stražnik ga ustavi, on pa požene konje v tek. Stražnik skoči na voz in mu izvije iz rok vajeti, da bi ustavil konje. Traven ga sune v prsa, stražnik pa ga udari s sabljo po roki. — Konec se je odigral včeraj. Traven deloma prizna, zagovarja pa se, da je bil obkret popolnoma pijan. — Predsednik: Koliko bi ste dobili. Traven: Ne vem, gospod. No, bi ste videli. Obsojen je bil na 2 meseca zapor.

Pazite na motorne žage. 19 letni Ivan Zajc iz Cerkvene ulice je dobil na dolenskem kolodvoru motorno žago brez nadzorstva. Stopil je poleg in hotel prežagati poleno. Pri tem pa se je globoko vžagal v levo toko.

Ponesrečen črkoslikar. Na glavnem kolodvoru je delal črkoslikar Karl Stard iz Poljanske ceste. Stal je na lestvi, ko je prijel vlak in lesto podrl. Stard je padel na tla in dobil težke poškodbe na glavi.

Pobegli kaznjenci. S pobeglim kaznjencem muslimanom Hadžić Mustafa je pobegnil iz skladišča lesne trgovine Kobi na dolenskem kolodvoru tudi neki Matevž Košar. Pobegnila sta med odmorom in zgnila nadomoda za Ljubljano proti Igu. Košar je bil obsojen na 10 mesecev ječe radi tatvine.

Kopališki vlak Ljubljana—Laze. Radi velikega navela ljubljanske občinstva na kopališki vlak na Laze vozila ob nedeljah in praznikih dva kopališka vlaka in sicer prvi iz Ljubljane ob 13.30 in drugi kot navadno ob 14.20. Občinstvo se naproša, da umorila v prvi vrsti vlak, ki odhaja ob

13.30. Da se odpravi ta gnječa in prerivanje pri posebnih blaginjah ob tej priliki, se ob nedeljah in praznikih izdajajo vozni listi za Laze v predprodaji na postaji že dopoldne od 8. nepretrgoma do odhoda vlaka.

Maribor.

Zapisga mariborskega župana. Mariborskega župana Alojzija Grčarja bo ob priliki slavnostne seje novoizvoljenega občinskega sveta, ki se vrši v mestni dvorani v ponedeljek ob 6. uri zvečer zaprisegel okrajni glavar dr. Lajnsič.

Iz mariborskega gledališča. Prejšnji gledališki ravnatelj Nučič je vsled svojega odhoda iz Maribora dal sedaj odpeljati iz gledališča tudi svojo garderobo in druge gled. potrebščine v skupni vrednosti okrog pol milijona kron, ki jih je kot zasebni zakupnik gledališča nabavil tekom obeh dosedanjih sezon iz dohodkov gledališča in državne subvencije. Inventar gledališča je sedaj v tako revnem stanju, kakor je bil pred 2 leti. Take osebnosti špekulacije bodo v bodoče onemogočene, ker se bo gledališče podpržavilo in dobi svojega državi odgovornega vodjo.

Avtomobilski promet med Mariborom in Radgono ter obratno se vrši sedaj redno vsak dan razen četrta. Avtomobil odhaja izpred mariborskega glavnega kolodvora dnevno ob 15. ter prihaja v Radgono ob 18. Od ondot odhaja ob pol 6. zjutraj in prihaja v Maribor ob 8. zjutraj.

Beračenje v Mariboru. Ker se je v Mariboru beračenje silno razpaslo in je tudi iz bližnje okolice naraščal pritok revežev vseh mogočih vrst, med katere so se uvrstili celo premožni skronih, je pričela policija s temeljnim čiščenjem in je tekom današnjega dne aretirala veliko število teh nadležnežev, ki so se klátili po mestu ter jih odpelala v njihove občine.

Aretacija. 19 letni trgovski uradnik Josip D. iz Ormoškega okraja je bil aretiran, ker je skušal od trgovca Mihaela S. na Slovaškem trgu izsiliti 1000 K z grožnjo, da ga bo drugače ogradil radi zapeljivanja k perverznim činom ter da bo s stvari obvestil tudi njegovo ženo. Izročen je bil sodišču.

Celje.

Koncert CPD v Dobrni. V nedeljo 17. t. m. je priredilo »Celjsko pevsko društvo« v Dobrni koncert, ki je izvanredno dobro uspel. Mnogobrojni kopališki gostom so najbolj ujmale Mokranjeve srbske narodne pesmi in Jenkov ciganski zbor iz opere »Vračane«. Moški zbor se je odlikoval v Junjevci »Slovenski zemlji«, ki je veličastno donela po celim parku — koncert se je vršil na prostem — in v Vilharjevem zboru »Slova«, ki je v skladu z besedilom sanjavo plula pod zvezdasto nebo. Baritonisti solo je pel predsednik društva g. dr. Gvidon Serbec s svojim prijetnim, dobro izsošnim organom. Odlikoval se je tudi mogočen bas g. T. Radeja v mešanem zboru »Rože«. Pevci so bili pri priložnosti s cvetjem in pozdravljeni od upravitelja g. Jankoviča, ki je pozdravil CPD kot prvi večji izsošan zbor, ki je ponesel jugoslovansko pesem tudi v ta, prej v nemških rokah se nahajajoč diven kotiček slovenske zemlje. — »Celjsko pevsko društvo«, ki se pod neumornim vodstvom pevovodje g. C. Pregelja vedno lepše razvija, naj poleti vsako nedeljo v bližnji letovišča ter pokaže našim bratom Srbom in Hrvatom krasoto naše slovenske pesmi.

Neka celjska slovenska banka se tudi ne ve, da »Cilji« več ne eksistira, ker razpisalja še nemške tiskovine, na katerih posledno označuje Celje s »Cili«. Mislimo, da veljajo razni predpisi oblasti tudi za naše banke!

Tvrdba Pellé v Celju se vedno vkljub raznim opominom ni dala prebravati svojih nemških napisov na špeditijskih vozovih. Isti stoje dnevno pred celjskim kolodvorom in izjavljajo s svojimi »Kaiser Wilhelm Strasse« in drugimi nemškimi oznakami naše občinstvo. Čas je, da to izjavljavo zgine, drugače ga bo odpravilo občinstvo s »kolomazom«.

Bukova drva bodo dražbali v nedeljo 24. t. m. ob 4. pop. v mestni hosti na Pečovniku.

Primorje.

Napad na slovensko šolo v Trstu. Zadnji terek o polnoči je vrgel nekdo bombo proti šoli sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Popokale so šipe, a druge nesreče ni bilo.

Divjanje fašistov ob priliki volitev. Na dan volitev je napadel fašist Arduino Timus narodnega kandidata Frana Flego z namenom, da mu vzame glasovnico. To je bilo povod rabuke med ljudstvom in fašisti, pri kateri je bil ranjen Fran Flego s samokresom po glavi. Iz bližnje koče je ustrelil fašist, z očitnim namenom, da ubije Flego. Toda krogla je zadela Jakoba Jermanič »Kreča« iz Strpe in ga težko ranila v pljuča. (Jermanič je sedaj že zdrav).

Uničeno ime učiteljice Ema Strniša v Krinji. Ema Strniša, učiteljica, Goricanka je stanovala v hiši župnika Milanoviča. Fašisti so jo ob priliki napada držali v svoji sredi »dokler ni zorelo vse. Njej so ukradli vso zlatnino in preko 2000 lir. Ostala ji je le obleka, ki jo je imela na sebi in pa copate, ki jih je nosila ta dan.

Trpinčenje župnika Bože Milanoviča iz Krinje. Par dni pred volitvami so fašisti iz Pazina v vasi Krinje napadli župnišče. Dva fašista sta šla v hišo in ga pozvala, naj stopi trenutno ven. Nič hudega, toda tudi nič dobrega sledeč je šel z njima. Zunaj pa je videl, da nista samo dva temveč cela »squadra«. Z upom na rešitev je začel bežati proti zidu dvorišča, da ga preskoči in beži. Pri zidu sta ga čakala dva fašista, ki sta ga prišla in vrila na avto. Pri tem se je precej ranil na glavi. Drugi so vrli v hišo, vse pohištvo nesli na dvorišče in ga zunaj zažgali. V kleti so iztočili 20 hl vina. Župnika so med zasmevanjem odpeljali. Blizu Pazina so se ustavili v gozdu in čakali teme. Potem so ga odpeljali v Pazin in s Pazina v Pulo. Tam je dobil udarec s samokresom po očesu tako, da mu je rana krvavela celo noč. Nastanili so ga v nekem hotelu, zabičavši mu, da ne sme nikomur pisati. Vendar se mu je to posrečilo. Hoteli so ga odvzeti na Briljske otoke dokler bi bile končane volitve, toda prišel jim je na log, da ga izpuste, kar so z nevoljo tudi storili.

Nova ureditev pokojninskega zavarovanja namestencev.

Opozarjamo, da je sprejeta in podpisana novela k zakonu o pokojninskem zavarovanju namestencev, ki izdaje v najkrajšem času v Uradnem listu. Ker je za vsakega interesovanega službodajalca in namestence največje važnosti, da se takoj seznanijo z novimi določili, naj si nabavi določeno število Uradnega lista takoj, ko izide zlasti se zato, ker so stopili povišani prispevki (premijs) in dajatve (rente) v veljavo že s 1. julijem t. l. Ker določa že stari zakon, da je treba plačevati premijo vsakega prvega dne v mesecu v naprej ne glede na to, ali je bil zavarovalni odlok pokojninskega zavaroda že izdan in pravomočen ali ne, ker torej zakon računa s tem, da mora biti vsak interesovanec o zakonu v toliko poučen, da ve, za koga in koliko premij mora plačevati, to tisti, ki ne bi začel plačevati, takoj povišanih premij in čakal se na odlok pokojninskega zavaroda, ki ga radi velikega števila zavarovancev morda še dolgo časa ne bo dobil, na škodo, ker bo moral plačati nenkrat visoke zneske za nazaj, poleg tega pa še pet procentov zamudnih obresti. Najvišji uradnih listov zaslužek je za sedaj povišan od 3000 kron na 18.000 K na leto (1500 kron na mesec), ustrežajoča premija pa od 30 kron na 180 kron na mesec, od katere odpade 90 kron na službodajalca, 90 kron pa na namestence. Najvišja pokojnina (renta) bi bila za sedaj 13.500 K na leto (1125 kron na mesec).

Novela pripušča tudi prostovoljno pokojninsko zavarovanje vseh vrst zakonitih zavarovanih nezaveznih namestencev razen ročnih delavcev po njih službodajalcih, za vso kraljevino SHS pri »Pokojninskem zavodu za namestence v Ljubljani«.

Vsa nadomestna zavarovanja namestencev, zaveznih zakonitemu pokojninskemu zavarovanju pri nadomestnih pokojninskih zavodih ali potem nadomestnih službenih pogodb, preidejo do izmere v zakon določenih najmanjših dajatev na omenjeni »Pokojninski zavod«.

Sokolstvo.

Sokol II. v Ljubljani opozarja brate in sestre na okrožni zlet ribniškega okrožja, ki se vrši v nedeljo, dne 24. tm. v Dobropolje. Zlet izkaznice za polovino vožnje v društveni sobi na realki v soboto dne 23. tm. med tajniškimi urami od 7.—8. ure zvečer. Odhod iz Ljubljane ob pol 7. uri zjutraj, povratek z večernim vlakom. (K.)

Ribniško okrožje priredi v nedeljo, dne 24. tm. okrožni zlet v Dobropolje. Pozivljamo vsa bratska župna društva, da se udeležijo v mnogobrojni številu tega zleta, ki ima namen pokazati uspehe ribniškega okrožja ter okrepiti sokolsko misel v ribniški dolini, posebno pa še dati moralno oporo novostanovanjenu odseku. Odhod iz Ljubljane dne 24. zjutraj ob pol 7. uri z južnega kolodvora, povratek z večernim vlakom. Poskrbite pravočasno za zletne izkaznice pri Savezu. — Sokolska župa Ljubljana I.

Zupni zlet Gorenjske Sokolske župe se vrši v nedeljo, dne 24. tm. v Kranju. Opozarjamo na ta zlet bratska župna društva in jih vabimo, da se ga po možnosti udeležijo. — Sokolska župa Ljubljana I.

Sport in turistika.

Nogometna tekma Olimpija, Karlovac : Ilirija. V nedeljo 24. t. m. ob 18. uri se vrši na prostoru Ilirije tekma med Olimpijo iz Karlovca in rezervno Ilirijo, Ilirija razpolaga trenutno s tako dobrim rezervnim moštvom, da je pričakovati lepe, zanimive tekme.

Vsi udeleženci kolesarske dirke Ljubljana—Novo mesto, ki se vrši v nedeljo 24. t. meseca imajo v soboto ob 1. uri popoldne sestanek v restavraciji Novi svet.

Planinski sport. Turistom in prijateljem planinske lepote se naznanja, da je Stančičeva (poprje Dežmanova) kočna na Triglavskem poprju odprta in z vsemi potrebami dobro oskrbovana ter posebno za nezvezbana in fiste turiste, kateri hočejo brez posebnega truda polagoma prihajati na Triglav, zelo prikladna. Govorice, da ta kočna ni odprta, so neresnične.

Češka kočna (1600 m) pod Grintovcem je odprta in oskrbovana. Opozarjamo na turiste, da odločno odsvetujemo dohod v Češko kočno čez Zrelo, ker je ta pot letos zopet razdrta ni nevaren. Ko bo pot, ki se je ravno v zadnjem času močno popravil, popravljen, pridemo to v časopisih.

Znanost in umetnost.

Dr. Teodor Bartoček: »Moderna družba in cerkev«. Izdal konzorcij »Prosvetne knjižnice«. Cena broš. knjigi 12 K, po pošti 1 K več. Naroča se pri Upravi lista »Vidovdane«, Narodni dom I.

Piti se mora.

Slabotna piva seveda le in popolnoma slabotna vina, z razumom in nikakega zganja, toda — piti se mora. To je odločitev najvišje znanstvene instance, h kateri so se v teh dneh upirali pogledi vseh častilcev kozarčka v danes »suhih« Ameriki. Tako se je odločilo 27. junija t. l. na letnem zborovanju združenih zdravniških društev Zedinjenih držav. Zalibog je prišla ta odločitev nekoliko pozno. Dolgotrajni, srditi boj za prohibicijo, ki se je bil med »suhih« in »mokrih«, je že davno pred tem končal s popolno zmago prvih in z žalostnim porazom »mokrih«. Danes vladajo nad državljani Zedinjenih držav ameriški »suhi« zakoni in častilec kozarčka, ki se hoče okrepiti s požirkom whiskeya mora skrivati svoje hrepenenje kakor kak zločinec pred zvedavimi pogledi policije, poleg tega pa prokleti drago plačevati krčmarju — dobrotniku za to, da mu je z velikim rizikom v kakšnem skrivnem prostoru tu in tam ponudil malo zanikrne brozge. Pije se pa kljub vsemu morda več, kakor prej.

Odločitev zborovanja zdravniških društev je zadala Volstaedovemu, takozvanemu »suhiemu« zakonu, s katerim se je prepovedala prodaja in izdelovanje alkoholnih pijač v kakršnikoli obliki, razen v medicinske svrhe, težak udarec; toda dvomljivo je, če ga bo zrušila. V svojem uvodnem predavanju na zborovanju je izjavil predsednik združenih zdravniških društev dr. Wallace Fritz z Philadelphie, da je »suhi« zakon prokletstvo za prebivalstvo in državo, ter je izjavil med drugim: »Prohibitivni zakon navaja občinstvo k skrajnemu pitju. Razširja naklonjenost k hvaradni igri in nemarnost v rodbinskem življenju. Ustvarja popolno zaslepljenost v oziru višine izdatkov. Ljudje, ki so preje izpili kozarček na spanje, uživali

danes opium. Prodaja narkotičnih drog je silno narasla in armada uživalec opija še vedno stalno narašča. Ta zakon spreminja ljudi v čunje in naše blaznice bodo v najkrajšem času prenapolnjene. Povzroča boleznin na želodcu, jetrah, ledvicah, očeh in srcu, ker ljudje kuhajo sedaj alkoholne pijače doma in uporabljajo jo do vrha lesni alkohol in druge škodljive snovi. Ali naj mi zdravniki branimo javne koristi ali naj samo gledamo z rokami v žepu? Odločiti se moramo, kaj da je večje zlo: ali prohibicija in »kuhanje po domače«, ali pa svobodno uživanje lahkih vin in piva, ki bi se izdelovala pod nadzorstvom in dočbah državne oblasti«.

V isti uri pa, ko je dr. Fritz pred zborom zdravnikov iz vseh koncev združenih držav proklinjal alkoholno prepoved, se je vršila v reprezentančnem domu v Washingtonu debata, kjer se je za nadaljno veljavo in strogo upoštevanje »suhih« zakonov izrekla večja večina, kot kdaj prej. Z veliko večino je bil sprejet zakon, ki prepoveduje prodajo piva tudi kot zdravilo. Do sedaj je bila prodaja piva v tej obliki dovoljena. Poleg tega se je prepoved razširila tudi na havajske in vrhiške otoke. Pričakuje se, da se bo za ta zakon dobila tudi večina v senatu. Ali bo pomagal kaj glas zdravnikov?

Naročajte Jugoslavijo!

Proda se:

4 OLJNATE SLIKE

iz srbske narodne zgodovine ugodno. Na ogled v pisarni anončne družbe Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1503

ENONADSTROPNA HIŠA

z lepim vrtom v Ljubljani. Kupcu stanovanje na razpolago. Poizve se v upravnistvu »Jugoslavije«. 1504

SREDNJE VELIK VOZIČEK

četverokolesen, pripraven tudi za uprego. Poizve se v upravnistvu. 1505

JERMEINICE (RIEMENSCHIEBEN) razne velikosti. Poizve se v upravnistvu.

LEPO KMEČKO POSESTVO

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, velikega vrta, njiv, travnikov in gozdov vse skupaj v najlepšem kraju tik železnice. Prodajo se tudi posamezne parcele pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravnistvu »Jugoslavije«. 1509

PROSTVOLJNA JAVNA DRAŽBA različnega pohištva in kuhinjske posode se vrši v sredo, dne 27. julija ob 9.

Michel Zévaco:

"NOSTRADAMUS."

Vojska je nazadnje odrinila iz Pariza. Trobente so bučale, prapori so vihrali v zraku, vzklikanja in vriskanja ni bilo konca ne kraja. Ko je Henri zavzel svoje odkazano mesto za bratom prestolonaslednikom, ga je čudno ošinil z očmi; njegov pogled je bil kakor bodalo.

»Živi ji obljubljam maščevanje!« je besno zamrmral sam pri sebi.

Njegova mlada soproga Katarina de Medicis, ki je bodro jahala ob moževi strani, je prestregla ta izraz strupene mržnje v njegovih očeh. Počasten smehljal ji je preletel ljubko obličje.

»Oh,« je zasopla sama pri sebi, »pa ne da bi mi ta pogled odkrival pot, kako zagotovim Henriju prestolonasledstvo?!...«

In že je v duhu začutila na svojem čelu kraljevsko krono...

IV.

Brabant Brabanson.

Brabant je bil eden tistih surovih in prostodušnih, po naravi bojevitih pustolovcev, ki so se z dušo in telesom prodajali tistemu, kdor je največ ponudil. Udeležil se je vseh zadnjih vojen Franca I.; pri teh prilikah je spraval in razdelil nebroj udarcev ter si ogledal vsa količaja slavna bojišča.

Poznal je tudi vse ceste širom Francije, in marsikateri bogat trgovec, ki mu ga je smola prinesla naproti, je moral z lahkim žepom in težkim srcem nadaljevati svojo pot. Brabant je bil takorekoč v osebnih službi princa Henrija, katerega je na tistem sicer zaničeval, a se ga je vendar držal, ker ni bil skop plačnik.

V trenutku, ko se je Marija onesvestila v svoji ječi, je Henri pograbil otroka in ga izročil Brabantu, ki je čakal njegovih povelj. Kakšna so bila ta povelja, je čitatelju znano. Brabant je odšel iz Tempa z otročičkom v naročju. Malček je vokal na vse grlo in otepal z ročicami in nožicami, čuteč, da ne sloni na nežnih prsih svoje mame, posebno pa tudi zato, ker je bila mesečina še vedno preostala za njegove oči, ki niso bile vajene drugega nego teme. Ne meneč se za njegovo vpitje, ga je zanesel Brabant v Kalandrsko ulico, kjer je imel svoje stanovanje. To stanovanje je bilo nekakšen brlog, opremljen z vegasto mizo, polomljenim stolcem in raztrgano slamnico, ki je ležala v kotu; zato pa je krasila stene cela zbirka bodal, rapirjev, mečev in kopij, ne vstevši treh ali štirih arkebuz. Brabant je položil otroka na slamnico in zagodrnjal:

»Evo te, mali hudiček! Miruj, ti pravim! Križi božji! Da bi te satan! Kakšno žrelo! Kar živim, ne pomnim takšnega vpitja! In kako ti je kre-

pak, mrcinica, kakšne šapice že ima! Imeniten tič bi postal enkrat, ako ne bi hotel nesreča, da se vrneš nočjo v peklo, odkoder si prišel! Molči že, da te ne polijem z blagoslovljeno vodo!«

Videč, da se »hudiček« ne zkrkne za to strašno grožnjo, je storil Brabant v svojem prostodušju zares tri velike križe; prepričan je bil, da se mora otrok onesvestiti.

Ali trimoglavček je vokal še bolj: kako ne bi, ko je bil tako lačen!

»Hudirja!« se je začudil naš vojščak, »kaj pomeni to! Da bi te zlo-dej! Trikrat sem ga pokrižal, in še ne molči?! Da bi vsaj vedel molitvico, ki bi mu šla do živga...«

Ker pa ni znal nikake molitvice, je jel srdito korakati po izbi, hladeč si jezo z neštetimi kletvicami, kakor da naj bi te zalegle namestu molitve. A zaman je klel, zaman se je tiščal za ušesa. Nazadnje je besno zgrabil otroka, dvignil ga k sebi ter mu pogledal v obraz. Malček zdaj ni več vokal, hropel je, in ličice mu je sinelo; ko ga je vojnik prijel in vzdignil k sebi, pa je sirotek zdajci umolknil, pogledal ga boječe s svojimi velikimi očmi in željno nastavljal ustka, češ, daj mi sesati!...

To videč, je razbojnik osupnil in se globoko zamislil. Tolovaj in pobijač, ki vse dotlej ni bil vajen drugega nego hudobije, je mahoma začutil, kako ga prešinja nekaj nezna-

nega, milega in silnega. Sočutje se je zdrnilo v njem. On sam se ga kajpak ni zavedal — on, ki se ni usmilil še nikoli žive duše na svetu...

Otrokovi očesci sta se zdajci zaprili; zaspal je. In kakor opazamo pri malčkih pogosto, kadar so prav hudo žalostni, je plakal dalje, z zaprtimi očmi. Razbojnik se ni genil; stal je z njim kakor kip. Okrutni vojščak in zasednik, divjak s sedmerim oklepom okrog srca, pobijač v kirasu od bivolovega usnja, zavil v svoj preluknjani plašč, z ogromnim rapirjem ob stegnu — ta strašni človek je držal detece v svojem naročju in milo zrl na njegove solze. Nazadnje ga je rahločutno položil nazaj na slamnico. Po prstih se je odmeknil, majaje z glavo in čehljaje se po temnih laseh, ki so na sencih že osiveli.

Krenil je k vratom in se odpravil na ulico. Pivci v sosednji krčmi so z osuplostjo videli, kako je s strahovitim razbijanjem in preklinjanjem zbudil bližnjo mlekarico. Prvič v svojem življenju je kupil Brabant Brabanson mleka namestu rujnega vina. Vrnil se je v svoj brlog, umil kositrno čašo, ki mu je drugovala v njegovih samotnih premišljevanjih, ter jo napolnil z mlekom. Nato je stopil k malčku in mu privzdignil glavo...

Dete se je zbudilo; ubogemu bitju, ki še ni umelo piti drugače nego iz

materinih prsi, se je po dveh, treh nespretnih poizkusih vendar posrečilo ujeti rob čaše z usti... Ko je bil Marijin sinko nasičen, je uprl oči v razbojnika in z radostnim smehom iztegnil ročice. Brabant Brabanson je klečal pred slamnico in potrpežljivo nudil sirotku svoje košate brke, da ga je vlek za zanje... Naposled je malček zaspal.

Se dolgo je ostal klatež na kole-nih, ne da bi se genil, ter čuval spanje hudičevega sinka. Zdajci pa je zabučal v nočno tišino bronasti glas zvona pri Naši Gospe. Razbojnik se je vzravnil, prisluhnil in zaškrpjal:

»Ura je ena!...«

Zdaj bi moral izpolniti svojo strašno nalogo, ker mu princ Henri ni prišel povedat, da naj nese otroka Mariji... Toda Brabant se je stresel kakor jezen merjasec. Z dolgim, strašnim pogledom se je ozrl po orožju, ki je viselo na stenah; izbral je najdaljše in najostrejšo bodalo ter se postavil z njim na sredo brloga:

»Tako!« je zarenčal. »Ako pride in mi poreče, naj grem z otrokom h krvniku, mu izrujem čreva, pa naj bo desetkrat princ!...«

Slišali smo, kaj je odgovoril Brabant, ko ga je kraljevič vprašal, kako je z otrokom. In ko je Henri odhajal v Provanso iskal med svojimi slugami in spremljevalci Brabanta Brabansona, ga ni naše: izginil je bil brez sledu. (Dalec prih.)

Štev. 792.

Razpis.

Okrajni zastop v Mariboru razpisuje gradbo okrajne ceste **Malna—Velka** (odčina Ploderšnica) v dolžini 3-3 km.

Gradba se mora izvršiti točno po načrtih, ki so interesentom med 8. in 12. uro dopoldan v uradnih prostorih okrajnega zastopa Koroška cesta 26 na vpogled. Tam so razvidni natančnejši predpisi glede izvršitve gradbe in kakovosti materiala, po katerih naj se točno sestavi cela ponudba.

V obče so obvezni za deloprejemnika vsi splošni in posamezni pogoji za oddajo javnih del.

Ponudbe je vložiti zapečateni najpozneje do 1. septembra 1921.

Priložiti jim je potrdilo o plačani 5% varščini cele ponudene svote.

Varščina naj bodo vložne knjižice kakega domačega denarnega zavoda.

Z delom naj se prične takoj, dovršiti ga je do 31. decembra 1922.

Okrajni zastop Maribor, dne 15. julija 1921.

Vladni komisar:

Dr. Leskovar.

PRODAM

1 in pol ure od Maribora tik furne cerkve gostilno, mesarijo, trafiko in posvetno radi preselitve. Vpraša se v Trubarjevi ulici 79, v Mariboru.

Knjigovodkinja

samostojna moč, želi službe v kakem podjetju na deželi, kjer bi lahko dobila malo prazno stanovanje. Ponudbe se prosijo pod »GORJANC« na upravnishvo tega lista. 1530

Erjavac & Turk

„Pri zlati lopati“
trgovina z železnino

Valvazorjev trg št. 7

(nasproti Križanske cerkve)

Zaloga cementa in karbida

Promet

tehn. in industrijsko podjetje
dr. z o. z.

v Ljubljani, Gradišče št. 9.
jako poceni

zaradi premenjene dispozicije

prodaja

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boweri z reostatem in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, kompleten.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

**Naročajte in širite
JUGOSLAVIJO!****„VERA“**

roman O. Waldowe

je izšel v knjigi in stane

broširan 20 K, vezan 26 K

v platno vezan 32 K.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić,

Ljubljana, Resljeva c. 9

se priporoča za vsa v to stroko

spadajoča dela.

Tapetniška in dekoracijska delavnica

Miroslav Zor

Ljubljana, Kolodvorska ulica 39.

priporoča se v napravo novega in predelavo starega tapetniškega pohištva.

**Večja spedijska družba
potrebuje ekvizerija
za Jugoslavijo.**

Brezpogojno potrebno je znanje slovenskega srbohrvaškega in nemškega jezika. Plača in ostali pogoji po dogovoru. Ponudbe pod imenom »Akvizitor« sprejema upravnishvo lista.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebšline, kroje, telovadne obleke, čevlje, ovratnike gume za člane in članice. Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER

Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Raznovrstno**Böhlerovo jeklo**

na drobno in debelo 1 in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacijo, (škotske) irske peč, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje
LJUBLJANA.

SPEDICIJSKA TVRDKA**LUDOVIK ŠEVAR**

na RAKEKU

oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, kakor tudi carinjenje.

Restavracija „Južni kolodvor“ Maribor.

Priporočam slavnemu občinstvu dobro domače vino in dobro kuhinjo po najnižjih cenah.

Eranjo Stikler, restavrater.

POTNIK

manufakturne stroke, kateri poseti trgovce v mestih in na deželi v Jugoslaviji

se išče v svrhu prodaje ako lukrativnega predmeta neke jugoslovanske tovarne. Ponudbe pod »TOVARNA« na upravnishvo tega lista.

NUDIMO:

Glavnike, lasne zaponke, koščene zaponke; Nože, vilice, žlice, leseno robo; Parfumi, mazila za brke, puder, briljantine; Veziva, šipke, vrvice; Trakove za čevlje, steni, naramnice; Brože, prestane, uhane; Gume, sukanca; Svinčnike, peresa, gobe.

Ščetke vseh vrst!

In vso ostalo galanterijsko in nirberško robo!

Prodaja samo na veliko!

Prodaja samo na veliko!

BRAČA SVJEŽIĆ, ZARGE

Telefon 23-44.

Petrinjska ul. 5.

Telefon 23-24.

Vsak trgovec

naj zahteva novi cenik od svetovno znane tvrdke **M. SAMIDA**, Maribor, Slomškov trg 3. katera je v možnosti pošiljati vsakovrtno blago na debelo in po najnižjih cenah kakor:

Kolomaz, trivrstni, od 9 do

14 K za kg.

voščilo za čevlje, v vseh

možinah,

vsakovrstne suhe barve,

olje za stroje,

čevljarske smole,

strešne lepenke, pravi Asphalt,

poper celi ali mleti,

vsakovrstne svinčnike,

Nadalje;

mast za čevlje v vseh

množinah,

najfinejši Alabaster Gips,

olje za šivalne stroje,

kovaško smolo,

kremo najfinejšo za čevlje

cimetni celi in mleti,

pisalni papir,

peresa itd.

Plavilo Ultramarin v steklenicah, kroglicah, papirju in prašku. Cigaretne stročnice Ambor, Altess in Riz, Aka, Abadie itd. Cigaretni papir, Golub, Altess, Tabu itd.

Razpošilja se po celem kraljestvu po pošti in železnici.

ZAHTEVAJTE CENIK.

Medić, Rakovec & Zankl

prej
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjav: Meraki. Ljubljana. — Telefon 64.

Emajlni laki.

Pravi firnež.

Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: Barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbonile, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“.

Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Julijana Wagrاندi roj. Spitzzy

soproga hišnega posestnika

v četrtek dne 21. t. m. ob 14. uri po dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere bogu dana preminila.

Truplo nepozabne pokojnice se bo v soboto dne 23. julija 1921 ob 16. uri (4. uri pop.) v hiši žalosti Vetrinjska ulica št. 22, svečano blagoslovilo in nato položilo na mestno pokopališče v Pobrežju v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica bo darovana v torek dne 26. t. m. ob 9. uri v stolni župni cerkvi.

Maribor, dne 22. julija 1921.

Brez posebnega obvestila.